

HISTÒRIA DE L'Hospitalitat

Per Marta Ventura

L'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa és una associació d'apostolat seclar, sense ànim de lucre, que va ser creada l'any 1910 a Barcelona amb l'objectiu fundacional d'acompanyar a Lourdes i altres santuaris marians a persones malaltes, discapacitades o amb mobilitats reduïdes. Des de llavors i fins l'actualitat, aquesta tasca ha continuat, junt amb altres tasques que s'han anat creant i afegint per oferir un servei d'acompanyament i ajuda als més necessitats de la societat catalana.

La seu central de l'Hospitalitat es troba a Barcelona, al carrer Consell de Cent i actualment compta amb 17 delegacions territorials situades arreu del territori de les tres diòcesis –Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa- que conformen la seva àrea d'actuació: Badalona, El Masnou, Premià de Dalt, Mataró, Argentona, Llavaneres, Sant Celoni, La Garriga, Granollers, Sabadell, Sant Vicenç dels Horts, Sant Boi del Llobregat, Vilafranca del Penedès, Vilanova i la Geltrú, Sitges, Viladecans i Gavà.

Com hem arribat fins aquí: la nostra història

A la meitat del segle XIX a Lourdes succeïren uns fets excepcionals... La Mare de Déu a Lourdes va esdevenir missatge... i aquest missatge va sembrar la llavor d'una actitud, d'una manera de fer, d'una manera de compartir, que les persones més necessitades, sobretot els malalts i persones amb capacitats reduïdes, volien percebre. Allà es va crear un esperit hospitalari, un esperit de servei, de donar sense esperar res a canvi... i allí, amb el temps, van començar a anar-hi malalts i per acompanyar-los, un allau de voluntaris hi van començar a participar, a compartir aquell esperit i a ajudar al del seu costat. Així van començar els pelegrinatges de malalts i hospitalaris d'arreu del món a Lourdes.

A Catalunya, a principis del segle XX, un grup de persones se'n van fer ressò i en un moment d'alternances i canvis socials, aquest grup va voler portar a la seva Barcelona aquella manera de viure altruista i solidària... i així, ara fa cent anys, el 7 d'abril de 1910, el bisbe de Barcelona Dr. Laguarda acceptà la sol·licitud d'aquell grup encapçalat pel Sr. Mariano Montobbio, de crear una Hospitalitat diocesana dependent del Bisbat per acompanyar els malalts a Lourdes. L'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de Barcelona, la primera hospitalitat de l'estat espanyol, havia nascut i començava a caminar.

En poc temps, el poble de Catalunya va respondre, es va iniciar en els pelegrinatges i sorgí una gran devoció per la Mare de Déu de Lourdes: es crearen capelles, es realitzaren reproduccions de la gruta i de la verge, s'iniciaren les

celebracions de l'11 de febrer –festivitat de la Mare de Déu de Lourdes-, i aquell ressò va fer sorgir, a partir de 1924 les delegacions de l'Hospitalitat arreu de Catalunya, que amb el temps moltes es convertiren en altres Hospitalitats diocesanes catalanes, com Girona, Vic, Solsona o Lleida.

Els pelegrinatges de Barcelona no es van aturar mai excepte durant el parèntesis de la primera gran guerra europea i entre els anys 1936 i 1948, com a conseqüència de la Guerra Civil espanyola i la 2° Guerra Mundial. Durant tots aquells anys, l'Hospitalitat seguí no obstant creant activitats socials i d'ajuda als malalts. Així, l'any 1927, s'inaugurà al carrer del Rec Comtal N° 18 un dispensari propietat de l'Hospitalitat on s'hi feien cures als malalts sense mitjans econòmics, que no tenien accés a la sanitat pública. A partir d'aquí, un equip d'hospitalaris i hospitalàries es va encarregar -i encara s'encarrega- de fer un seguiment a Barcelona de les persones malaltes o discapacitades que anaven a Lourdes, cuidant les seves necessitats, fent-los companyia i ajudant-los en el que l'Hospitalitat els pogués aportar.

Paral·lelament, a partir de l'any 1944, la Hospitalitat va començar a pelegrinar al Monestir de Montserrat, amb persones malaltes i discapacitades per postrar-se als peus de la Moreneta,. També es van iniciar a partir dels anys 40 altres convivències amb malalts i discapacitats durant l'any com la tradicional jornada del Dolor organitzada per les Germanes Darderes, congregació que sempre ha estat al costat dels malalts i de la nostra Hospitalitat.

I amb el pas dels anys, sorgiren els innumbrables records dels moments viscuts: el pelegrinatge especial dels nens al 1973, el pelegrinatge de la polio, el pelegrinatge unitari de totes les Hospitalitats catalanes al 2004, el darrer pelegrinatge en tren al 2007 després de tants anys viatjant amb trens de nit i de dia i fent transbords de lliteres a Portbou a altes hores de la matinada. I l'any 2008, en que el Bisbe de Lourdes va oferir-nos la joia de desenvolupar la missió "l'Església al costat de les persones discapacitades", essent la única hospitalitat diocesana d'arreu del món encarregada de dur a terme una missió d'aquestes característiques, al costat de quinze altres entitats estrangeres de talla nacional.

I així arribem avui dia, en que l'Hospitalitat continua més activa que mai. En efecte, després de cent anys:

- L'Hospitalitat continua organitzant cada any dos pelegrinatges a Lourdes, acompanyats dels nostre bisbes, en els que mobilitza entre 2.000 i 3.000 persones, entre els quals hi ha prop de 700 persones malaltes i/o discapacitades, uns 1.300 hospitalaris i personal de servei i, la resta, pelegrins. Ara just tornem del nostre 148e pelegrinatge i acabarem el nostre centenari amb una altra fita important: el 150e pelegrinatge a Lourdes al juny del 2011.

- A més a més, l'Hospitalitat continua realitzant moltes altres convivències amb malalts com la romeria anual a Montserrat junt amb les altres Hospitalitats catalanes, la diada de "Germanor Hospitalària" organitzada per les nostres delegacions, el ja tradicional "Dinar de Nadal" que en els darrers anys ha acollit a entre 800 i 1.000 persones, i diverses activitats lúdiques com trobades hospitalàries o reunions de formació.

- Paral·lelament, el jovent de l'Hospitalitat segueix organitzant sortides de cap de setmana o de més durada, com la Castanyada o la Setmana Santa, amb persones malaltes i/o discapacitades, i el grup d'acolliment al malalt continua la seva tasca durant l'any de recolzament a persones malaltes, anant a visitar-les regularment.

A més, amb la voluntat de "viure Lourdes tot l'any", la Hospitalitat va donar un gran pas endavant l'any 2002, constituint la Fundació Privada Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes, una institució benèfica, de caràcter assistencial, per promoure la integració social de persones amb disminucions, mitjançant la creació i gestió de diversos projectes. Així, avui dia, la Fundació: 1) té el Centre de Dia Bernadette per a discapacitats profunds situat als baixos de la seu de l'Hospitalitat i que dona servei a 25 usuaris. 2) Disposa d'un centre de nit, la Llar-residència Montjuïc, per a 18 joves tutelats, ubicat al Passeig de Montjuïc. 3) Gestiona 6 pisos d'acollida per atendre als familiars d'infants d'arreu del món que són traslladats a Barcelona per rebre tractament mèdic especialitzat. En aquestes llars, molts joves voluntaris hi participen, com animadors i acompanyants d'aquestes famílies durant tot el procés de hospitalització dels seus fills malalts o col·laborant en el programa "Respir" de sortides de caps de setmana. Tanmateix fer menció del grup de revisió de vida format per persones discapacitades en el sí de la Fundació i que alguns dels seus membres estan presents avui aquí.

També cal destacar els estrets lligams establerts aquests anys per la Hospitalitat i Fundació amb entitats estrangeres, com la nacional italiana Unitalisi, per desenvolupar estades d'intercanvi de discapacitats i hospitalaris, i compartir així vivències i experiències. Ara just acaben de marxar un grup de Venècia que han passat uns dies acollits a les nostres terres.

Es per tot això que diem amb força que la nostra Hospitalitat es una Hospitalitat Centenària, amb voluntat de servei.

I és per aquests motius que en l'any 1965, l'excel·lentíssim Ajuntament, en ocasió del seu cinquantenari, distingí l'Hospitalitat amb la Medalla de Plata de la Ciutat de Barcelona com a públic reconeixement, va dir llavors, "dels rellevants mèrits contrets després de cinquanta anys de exemplar trajectòria".

I que vint-i-cinc anys més tard, en motiu del 75è aniversari, l'Hospitalitat rebés de mans del President de la Generalitat de Catalunya en aquells moments, el Molt

Honorable Sr. Jordi Pujol, la Creu de Sant Jordi per “realitzar una tasca desinteressada, abnegada i gairebé anònima, d’ajut als malalts dins d’un esperit transcendent i esperançant”.

Tot això ha estat possible per la participació de persones malaltes, persones amb diferents capacitats i mobilitat, entitats com el Cottolengo, el Nen Déu, la Fundació Amilcar, Sant Joan de Déu, etc. altres acompanyants, pelegrins, i la gent de servei, hospitalaris, hospitalàries, joves, voluntaris escolars d’escoles confessionals—la nostra gran aposta de futur—, sacerdots, religiosos, monges, metges, infermeres i altre personal sanitari que han participat activament en les activitats i en els pelegrinatges al llarg d’aquests anys i que son els autèntics protagonistes d’aquest segle de vida de la Hospitalitat.

Resumim així la intensa i llarga vida de la nostra Hospitalitat i després d’aquest 100 anys esperem continuar sent dignes successors d’aquells que ens han precedit i amb el nostre testimoniatge aconseguir que l’Hospitalitat, empesa per l’esperit de Lourdes, segueixi treballant amb humilitat pels nostres germans més necessitats.

Moltes gràcies.